

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ СТРУКТУР В АПК

Смоляров Г.А., к.е.н., доцент кафедри електротехнічних систем в АПК та фізики СНАУ

Розвиток аграрного сектору України потребує удосконалення управлінських та виробничих процесів на основі сучасних досягнень науки і техніки.

Аналіз світового досвіду розвинутих країн показує, що їх економічне зростання ґрунтується на використанні наукових знань та досягнень високих технологій, ефективного поєднання яких гарантує прогресивний розвиток економіки країни.

В сучасних умовах лідерами світової економіки стають ті країни, які не просто мають науково-технічний потенціал, але ефективно його використовують, створюючи комерційну інноваційну продукцію, оперативніше реалізуючи її з мінімальними витратами.

Такий стан економік розвинутих країн став можливий завдяки ефективній інноваційній політиці держав, розвитку сучасних інноваційних структур, які відповідають вимогам виробництва різних галузей і розробляють та впроваджують сучасні досягнення науки і техніки.

В сучасних умовах аграрна галузь України є визначальною в економіці країни, тому її розвиток повинен здійснюватися на сучасних досягненнях науки, техніки і новітніх технологіях, що можливо тільки з впровадженням і поширенням інноваційної діяльності в сфері агропромислового виробництва.

Аналіз аграрної сфери та розвитку інноваційних процесів та закономірностей розвитку інноваційних систем, їх здатність впливати на економічне зростання регіону та особливості формування механізму інноваційної діяльності АПК, дозволили виявити ряд проблем і чинників, які на них впливають

Створення інноваційних структур повинно здійснюватись в регіонах на основі системи інноваційних інституцій, але цей процес стримується рядом факторів. Серед яких, перш за все, слід назвати такі:

- відсутність тісної ефективної взаємодії державних органів з наукою, бізнесом, освітою;
- недосконалість законодавства щодо захисту прав інтелектуальної власності;
- недостатність фінансових ресурсів для забезпечення наукових досліджень та впровадження інноваційних розробок;
- слабкість регіонального управління внаслідок використання застарілого менеджменту;
- відсутність реальних економічних, фінансових та інституційних важелів і стимулів впливу на інноваційний процес.

Аналіз показує, що відсутність можливостей впровадження інновацій, орієнтування сільськогосподарського виробництва на застарілі технології значно стримує розвиток аграрної галузі. В сучасних умовах освоїти будь-яке нововведення середнім та малим підприємствам виявляється нині практично неможливо. Доцільна точкова технологія інноваційної діяльності: на конкретних територіях, що дозволяє концентрувати нововведення, створювати точки економічного зростання, бази апробації нових технологій. В якості таких регіональних інноваційних центрів можуть виступати агротехнопарки, агротехнополіси, прогресивні агрофірми, де повною мірою можна використовувати ідеї і результати наукових досліджень.

В 2014 році в Сумському національному аграрному університеті створено технопарк, діяльність якого направлена на реалізацію інтелектуального потенціалу університету, міждисциплінарної наукової інтеграції у сфері інноваційної діяльності, пошуку фінансування для впровадження наукових розробок, формування висококваліфікованих кадрів в області інноваційного менеджменту. Діяльність технопарку СНАУ побудована на сприянні розвитку інноваційних технологій, направлена на впровадження перспективних проектів і наукових розробок на комерційних засадах. Науковцями університету розроблені інноваційні проекти в галузі рослинництва, та тваринництва, Діяльність технопарку та пропозиції представлені на веб-сайті.

Аналіз показує, що сільськогосподарські підприємства, на жаль, не готові до активного сприйняття і освоєння інновацій, в силу сучасних економічних умов. Більшість підприємств орієнтуються на найпростіші і комерційно безпрограшні виробництва та технології, які дають короткостроковий ефект.

Створення технопарків в АПК регіону повинно бути направлено на активізацію інноваційної діяльності підприємств, відповідно до специфіки їх діяльності в частині інноваційно-технологічного розвитку виробництва, запровадження продуктивних, операційних та процесних інновацій.

Для розвитку та перетворення технопарку СНАУ в регіональний інноваційний центр необхідні наступні заходи:

- розробка і реалізація державними органами регіональних програм стимулювання і фінансової підтримки інноваційної діяльності;
- залучення приватних інвестицій в розробку і впровадження інновацій;
- розвиток ділового партнерства між регіональними центрами науки та освіти і господарськими структурами;
- здійснення підтримки інноваційних пропозицій підприємств у зовнішньоекономічній діяльності;
- створення і розширення регіональної інфраструктури;
- запровадження інформаційного та консалтингового супроводження інноваційних проектів на регіональному рівні;
- залучення консультантів до розробки інноваційної стратегії підприємств і підготовки інноваційних проектів в регіоні.

Розвиток технопарку СНАУ, як наукового, організаційно-технічного, економічного центру інноваційної діяльності, дозволять сформувати інноваційне середовище діяльності сільськогосподарських та переробних підприємств Сумського регіону по виробництву та реалізації конкурентноздатної продукції.